

Kollektivtrafik- och Infrastrukturavdelningen

Västra Götalandsregionen

2020-09-25

Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Västra Götalands län 2019

Dnr KTN 2020-00002

Redovisning av den upphandlade eller direkttilldelade trafiken i Västra Götalands län enligt kraven i EUs kollektivtrafikförordning 1370/2007, artikel 7.1.

Fastställd av kollektivtrafiknämnden 2020-09-25

Innehåll

Inledning	3
Lista över trafikoperatörer	4
Fattade beslut om allmän trafikplikt	4
2018:.....	4
Ersättningar för gällande avtal	5
Ensamrätter och direkttilldelade avtal.....	5
Kollektivtrafiknätets effektivitet och kvalitet	6
Effektivitets- och produktionsuppgifter	6
Hållplatser	7
Punktlighet	7
Andel turer som är punktliga	7
Kollektivtrafiknätets finansiering	8

Inledning

Enligt EU:s kollektivtrafikförordning artikel 7.1 ska varje behörig myndighet en gång om året publicera en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde, om de utvalda kollektivtrafikföretagen samt om ersättningar och ensamrätt som dessa kollektivtrafikföretag beviljats som kompensation.

Rapporten ska skilja mellan busstrafik och spårbunden trafik, den ska möjliggöra kontroll och utvärdering av kollektivtrafiknätets effektivitet, kvalitet och finansiering samt, i förekommande fall, ge information om eventuella beviljade ensamrätters art och omfattning.

Rapporten redogör för beslut om allmän trafikplikt som tagits under året samt listar aktuella kollektivtrafikföretag och de ersättningar som har erhållits. De redovisas separat för buss, tåg, spårvagn och fartygstrafik.

Om det finns ensamrätter eller direkttilldelade avtal ska det anges och skäl för dessa.

Rapporten innehåller tabeller som redogör för kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering under 2019.

Lista över trafikoperatörer

Västtrafik AB ägs av Västra Götalandsregionen som är regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) i Västra Götalands län. Västtrafik planerar och upphandlar kollektivtrafiken i länet på uppdrag av RKM.

Följande trafikoperatörer har utfört trafik under 2019:

- AB Göteborg-Styrsö Skärgårdstrafik
- Bergkvarabuss AB
- Buss i Väst AB
- Dejlig Cruise AB
- Ellös Buss AB
- Gunnars Båtturer AB
- Göteborgs Spårvägar Buss AB
- Göteborgs Stad Stadsbyggnads-kontoret (Göteborgs Spårvägar)
- Karl-Erik Elofsson Buss AB
- Keolis Sverige AB
- Koster Marin AB
- Kungälv's Kommun
- Karingötrafiken AB
- Merresor AB
- Nobina Sverige AB
- Postbåten Fjällbacka Skärgård AB
- SJ Götalandståg AB
- Tjörns Hamnar AB(Wallhamnbolagen)
- Transdev Sverige AB
- Vy Buss AB
- Värmlandstrafik AB
- Öckerö Kommun

Fattade beslut om allmän trafikplikt

Enligt lagen 2010:1065 om kollektivtrafik kan behörig kollektivtrafikmyndighet belägga sträckor och/eller områden med allmän trafikplikt om de bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som tillgodoses på kommersiella villkor.

Beslut om allmän trafikplikt har under 2019 fattats för följande trafik:

2018:

Beslutsdatum	Omfattning
2019-04-25	Busstrafik linje 100 Göteborg Borås, start dec 2021 ¹
2019-06-26	Tågtrafik Göteborg – första station i Region Värmland, start dec 2020
2019-12-05	Busstrafik i Härryda och Vårgårda kommuner, start juni 2021
2019-12-05	Fartygstrafik, Kostertrafiken Strömstads kommun, start juni 2021

¹ Trafikpliktsbeslutet överklagades av Vy Travel AB, förvaltningsrätten avsåg överklagandet 10 februari 2020 och trafikpliktsbeslutet vann laga kraft 21 juli 2020 genom att högsta förvaltningsdomstolen inte meddelade prövningstillstånd.

Ersättningar för gällande avtal

De utvalda kollektivtrafikföretagen har beviljats nedanstående totala ersättningar som kompensation för utförd trafik².

	Busstrafik	Tågtrafik	Spårvagnstrafik	Fartygstrafik
2019	4 403 mnkr	893 mnkr	852 mnkr	300 mnkr
2018	4 240 mnkr	836 mnkr	780 mnkr	274 mnkr
2017	4 070 mnkr	800 mnkr	746 mnkr	249 mnkr
2016	3 769 mnkr	763 mnkr	728 mnkr	234 mnkr

Ensamrätter och direkttilldelade avtal

Inga ensamrätter har beviljats.

Spårvagnstrafiken i Göteborg är direkttilldelad av Göteborgs stad innan nuvarande kollektivtrafiklag trädde i kraft.

² Förutsättningar

- Ersättning för biljettgiltighet på trafik som Västtrafik inte upphandlat ingår inte
- Ersättning till bussföretag som kör ersättningstrafik för tåg och spårvagn ingår inte
- Kostnaden för fordon finns med i de fall där Västtrafik betalar ersättningen till trafikföretagen. I de fall Västtrafik äger fordonen alternativt betalar en leasingkostnad till en annan part så ingår det inte
- Kostnader för infrastruktur, banavgifter, hamnavgifter, spårvagnsnätet etc ingår inte

Kollektivtrafiknätets effektivitet och kvalitet

Effektivitets- och produktionsuppgifter

	2016	2017	2018	2019	källa
Befolkning	1 671 783	1 690 782	1 709 800	1 725 881	Regional linjetrafik 2019, Trafikanalys
Tusen utbudskm	149 843	144 953	146 112	148 241	
Km/ invånare	90	86	85,5	86	
Tusen personkm	2 512 366	2 672 894	2 753 804	2 888 625	
Pkm/ invånare	1503	1 581	1 611	1 673	
Tusen utbudskm buss	119 426	115 418	117 021	118 508	
Pkm/ per invånare	71	68	68	69	
Tusen utbudskm tåg	13 081	12 443	11 882	12 059	
km per invånare	7,8	7,4	6,9	7,0	
Tusen pkm tåg	612 796	733 864	726 857	771 299	
Pkm per invånare	367	434	425	447	
Beläggning totalt (personkm/utbudskm)	16,8	18,4	18,8	19,5	Uppföljning 2019 Regionalt trafikförsörjnings- program Västra Götaland 2017-2020
Beläggning buss (personkm/utbudskm)	11,2	11,7	12,1	12,3	
Beläggning tåg (personkm/utbudskm)	46,8	59,0	61,2	64	
Marknadsandel	28,5 %	33 %	33 %	33 %	Uppföljning 2019 Regionalt trafikförsörjnings- program Västra Götaland 2017-2020
Andel resenärer som är nöjda eller mycket nöjda med Västtrafik	57 %	58 %	57 %	58 %	
Antal tusen resor	301 084	315 073	338 638	355 260	Västtrafik
Antal resor per inv.	180	186	198	206	
Andel tillgänglighets- anpassade bussar	100 %	100 %	100%	100%	

Hållplatser

Ansvaret för hållplatser är delat mellan Västtrafik och väghållarna (kommunerna på kommunala vägar och Trafikverket på statliga vägar). I trafikförsörjningsprogrammet finns ett mål om att minst 800 hållplatser ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning 2020.

De cirka 800 hållplatserna med flest antal påstigande är prioriterade för anpassning för personer med funktionsnedsättning. För att en hållplats ska räknas som fullt ut anpassad finns åtta kriterier som ska vara uppfyllda. Dessa finns beskrivna i bilaga 2 i strategin för kollektivtrafik på jämlika villkor, se nedanstående länk.

Hållplatserna har anpassats i olika hög grad och redovisas utifrån grad av anpassning. Grön standard innebär att alla kriterier är uppfyllda eller att realtidsinformation och/eller väderskydd saknas. Gul standard innebär att hållplatserna är anpassade minst med kantsten, taktilt stråk och kontrastmarkering. Övriga har röd standard.

Från att knappt hälften hade grön standard 2018, är siffran 63 procent för 2019. Endast en hållplats saknar helt någon form av anpassning. Flera kriterier är uppfyllda på de flesta av hållplatserna, till exempel har 99 procent av hållplatserna belysning, 97 procent har bänk med resningshandtag och 96 procent har väderskydd.

Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor och aktuell status för anpassade hållplatser finns på följande web-sida:

<https://www.vgregion.se/kollektivtrafik/sa-styrs-kollektivtrafiken/trafikforsorjningsprogrammet/strategi-for-koll-jamlika-villkor/>

Punktlighet

Andel turer som är punktliga

Trafikslag	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buss stadstrafik*	79%	80%	79%	77%	76%	77 %
Fartyg**	85%	87%	89%	89%	90%	91 %
Spårvagn	79%	80%	81%	81%	77%	77 %
Pendeltåg	95%	91%	92%	93%	92%	94 %
Regiontåg	92%	90%	90%	93%	91%	93 %

* Gäller stadstrafik i Göteborg, Mölndal och Partille

** Fartygstrafiken gäller endast Styrsöbolaget

För ytterligare uppgifter om kollektivtrafiknätets effektivitet och kvalitet hänvisas till Västra Götalandsregionens uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet:

<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/affa1b5d-1d41-4717-ae3b-fe464ca3d02c/Uppf%c3%b6ljning%202019.pdf?a=false&guest=true>

Kollektivtrafiknätets finansiering

Västra Götaland	2017	2018	2019
Totala intäkter per invånare	8 067 100 tkr 4771 kr	8 202 010 tkr 4 797 kr	8 751 918 tkr 5 119 kr
Varav trafikintäkter	3 273 300 tkr	3 322 074 tkr	3 522 979 tkr
Varav totalt offentligt tillskott	4 752 900 tkr	4 828 996 tkr	5 228 939 tkr
Totala kostnader per invånare	8 066 300 tkr 4 771 kr	8 363 223 tkr 4 891 kr	9 013 810 tkr 5271 kr
Varav kostnader för infrastruktur	151 100 tkr	180 220 tkr	199 800 tkr

2020-09-25

Dokumentnamn:

Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Västra Götalands län 2019

Diarienummer: KTN 2020-00002

Beslutad av: kollektivtrafiknämnden 2020-09-25

Kontaktperson: Leif Magnusson, kollektivtrafik- och infrastrukturavdelningen, koncernkontoret

E-post: leif.magnusson@vgregion.se